

opusdei.org

Katekizam Katoličke Crkve

Br. 874-913. Donosimo neke točke o hijerarhijskoj konstituciji Crkve, pozivu laika i njihovom sudjelovanju u svećeničkoj, proročkoj i kraljevskoj misiji Krsitovoj.

7.12.2009.

Hijerarhijsko uređenje Crkve
ZAŠTO CRKVENA SLUŽBA? 874 *Sam Krist je izvor službe u Crkvi. On ju je ustanovio, on joj dao vlast i poslanje, usmjerenje i svrhu: Za upravljanje i stalno povećavanje Božjega naroda*

Krist je Gospodin u svojoj Crkvi ustanovio različite službe koje idu za dobrom čitavoga Tijela. Službenici koji imaju svetu vlast služe svojoj braći, da svi koji pripadaju Božjem narodu (...) postignu spasenje.[369]

875 "A kako da povjeruju u onoga za koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika? A kako propovijedati bez poslanja?" (Rim 10,14-15). Nitko, nijedan pojedinac i nijedna zajednica, ne može sam sebi naviještati Evandjelje. Vjera dolazi "po poruci, a poruka riječju Kristovom" (Rim 10,17). Nitko ne može sam sebi dati ovlast i poslanje da propovijeda Evandjelje. Onaj koji je od Gospodina poslan govori i djeluje ne po svojoj vlasti, nego na temelju Kristove vlasti; ne kao član zajednice, nego joj govori u ime Kristovo. Nitko sam sebi ne može predati milost, ona treba biti dana i ponuđena. To pretpostavlja od Krista ovlaštene i osposobljene službenike milosti. Oni od njega primaju poslanje i pravo ("svetu

vlast") da djeluju u osobi Krista Glave (in persona Christi Capitis). Tu službu, u kojoj Kristovi poslanici po Božjem daru čine i daju što ne mogu činiti i davati sami po sebi, crkvena predaja naziva "sakramentom". Crkvena se služba predaje posebnim sakramentom.

876 Sa sakramentalnom naravi crkvene službe iznutra je povezan značaj njezina služenja. Službenici, potpuno ovisni o Kristu, koji im daje poslanje i vlast, jesu doista "sluge Krista Isusa",^[370] slični su Kristu, koji je za nas dragovoljno uzeo "lik sluge" (*Fil 2,7*). Budući da riječ i milost kojima služe nisu njihove, nego Kristove, koji ih je njima povjerio za druge, dragovoljno će svima biti sluge.^[371] **877** Jednako je tako sakramentalnoj naravi crkvene službe svojstven zborni značaj. Naime, od početka svog djelovanja, Gospodin Isus uspostavio je Dvanaesticu, "kliču novog Izraela i

ujedno ishodište svete hijerarhije".
[372] Zajedno izabrani, oni su zajedno i poslani te će njihovo bratsko jedinstvo biti u službi bratskog zajedništva svih vjernika, koje će biti kao odraz i svjedočanstvo zajedništva božanskih osoba.[373] Stoga, svaki biskup vrši svoju službu unutar biskupskog zbora, u zajedništvu s Rimskim biskupom, nasljednikom sv. Petra i glavom zbora; a svećenici svoju službu vrše unutar biskupijskog prezbiterija (svećenstva), pod upravom svoga biskupa.

878 Konačno, vlastito je sakramentalnoj naravi crkvene službe da ima *osobni značaj*. Ako Kristovi službenici djeluju u zajedništvu, oni uvijek djeluju i osobno. Svatko je pozvan osobno: "Idi za mnom" (Iv 21,22)[374] da, u zajedničkom poslanju, bude osobni svjedok, osobno odgovoran pred Onim koji ga šalje, vršeći službu "u

njegovoj osobi" i za osobe: "Ja te krstim u ime Oca"; "Ja te odrješujem".

879 Sakramentalna je služba u Crkvi dakle istodobno zborna i osobna služnja, koje se vrši u Kristovo ime. To se obistinjuje u vezama između biskupskog zbora i njegove glave, nasljednika svetog Petra, i u odnosu između pastirske odgovornosti biskupa za svoju posebnu Crkvu i zajedničke brige biskupskog zbora za opću Crkvu.

BISKUPSKI ZBOR I NJEGOVA

GLAVA, PAPA 880 Uspostavljajući Dvanaesticu, Krist "ih je ustanovio kao kolegij ili stalan zbor, kojemu je na čelo stavio Petra, izabranog između njih"[375] Kao što po Gospodinovoj odluci sv. Petar i drugi apostoli tvore samo jedan apostolski zbor, isto tako su među sobom povezani Rimski biskup, Petrov nasljednik, i biskupi, nasljednici apostolski".[376] **881** Gospodin je

samo Šimuna, kojemu je dao ime Petar, učinio stijenom svoje Crkve. Njemu je predao ključeve;[377] njega je postavio pastirom svega stada. [378] "Služba vezivanja i razrješivanja, koja je dana Petru, očito je dana i zboru apostola združenom sa svojom glavom".[379] Ta pastirska služba Petra i drugih apostola spada u temelje Crkve. Nastavljaju je biskupi pod papinim prvenstvom.

882 *Papa*, rimski biskup i nasljednik svetoga Petra, "trajno je i vidljivo počelo i temelj jedinstva kako biskupa tako i mnoštva vjernika".

[380] "Rimski prvosvećenik po svojoj službi kao namjesnik Kristov i pastir cijele Crkve ima nad Crkvom potpunu, vrhovnu i opću vlast, koju može uvijek slobodno vršiti".[381]

883 "*Kolegij ili zbor biskupa* nema vlasti osim ako se ne shvaća zajedno s Rimskim biskupom kao svojom glavom." Kao takav, biskupski je zbor

"također subjekt vrhovne i potpune vlasti nad cijelom Crkvom (...); ta se pak vlast može vršiti samo uz suglasnost rimskoga biskupa".[382]

884 "Vlast nad općom Crkvom na svečan način biskupski zbor vrši na općem saboru".[383] "Ne može biti općeg sabora koji kao takav nije

potvrdio ili barem prihvatio Petrov nasljednik".[384] **885** "Biskupski zbor, ukoliko je sastavljen od mnogih, izražava raznolikost i općenitost Božjega naroda, a ukoliko je okupljen pod jednom glavom,

izražava jedinstvo Kristova stada". [385] **886** "Pojedini su *biskupi* vidljivo počelo i temelj jedinstva u svojim posebnim Crkvama".[386] Kao takvi "vrše svoju pastirsku upravu nad dijelom Božjeg naroda koji je njima povjeren";[387] pri tomu im pomažu svećenici i đakoni. Ali, svaki od njih, kao član biskupskog zbora, dijeli brigu za sve Crkve,[388] što ponajprije pokazuje "upravljajući dobro svojom Crkvom kao dijelom

opće Crkve" i tako pridonoseći "dobru čitavog Mističnog Tijela, koje je također tijelo Crkava"[389] Ta se briga napose odnosi na siromašne, [390] na progonjene zbog vjere kao i na misionare koji djeluju po svoj zemlji.

887 Partikularne Crkve, susjedne i iste kulture, tvore crkvene pokrajine ili veće cjeline nazvane patrijarhatima ili regijama.[391]

Biskupi tih cjelina mogu se ujediniti u pokrajinske sinode ili koncile.

"Slično mogu danas biskupske konferencije dati mnogovrstan i plodan prinos, da se "kolegijalni duh dovede do konkretne primjene".[392]

SLUŽBA POUČAVANJA 888 Biskupi, s prezbiterima, svojim suradnicima, "imaju prvenstvenu zadaću da svima naviještaju Božje Evanđelje"[393] po odredbi Gospodnjoj.[394] Oni su "glasnici vjere, koji dovode Kristu nove učenike, i autentični učitelji" apostolske vjere "obdareni

Kristovom vlašću".[395] **889** Da bi sačuvao Crkvu u čistoći vjere predane joj od apostola, Krist, koji je Istina, htio je Crkvi dati udjela u svojoj nazabludivosti. Narod Božji, pod vodstvom živoga crkvenog Učiteljstva, "nepokolebljivo pristaje uz vjeru po nadnaravnom osjećaju vjere".[396] **890** Poslanje Učiteljstva vezano je uz konačni značaj Saveza koji je Bog u Kristu sklopio sa svojim narodom; treba ga štiti od zastranjenja i slaboća i jamčiti mu stvarnu mogućnost da bez zablude ispovijeda pravu vjeru. Pastirska je zadaća Učiteljstva dakle usmjerena da budno pazi da narod Božji ostane u istini koja oslobađa. Da bi ispunili tu zadaću, Krist je pastire obdario karizmom nezabludivosti u pitanjima vjere i morala. Vršenje te karizme može poprimiti više oblika:

891 "Rimski biskup, glava biskupskog zbora, ima nezabludivost snagom svoje službe kada, kao vrhovni pastir

i učitelj svih vjernika, koji svoju braću utvrđuje u vjeri, definitivno proglašuje nauku vjere i morala (...). Crkvi obećana nezabludivost nalazi se također u biskupskom zboru kad vrši vrhovnu učiteljsku službu zajedno s Petrovim nasljednikom", osobito na općem saboru.[397] Kad Crkva, svojim vrhovnim Učiteljstvom, nešto određuje "da treba vjerovati kao od Boga objavljeno"[398] i kao Kristov nauk, "te definicije treba primati s vjerskom poslušnošću".[399] Ta se nezabludivost proteže na sav poklad Božje objave.[400] **892** Božja je asistencija također dana nasljednicima apostola, kad naučavaju u jedinstvu s Petrovim nasljednikom, te, na osobit način, Rimskom biskupu, pastiru cijele Crkve, kad oni - u vršenju redovitog učiteljstva, i kad ne idu za nezabludivom definicijom niti se izjašnjavaju "na konačan način" - predlažu nauk koji vodi boljemu

shvaćanju Objave u pitanjima vjere i morala. Uz to redovito učenje vjernici treba da "pristaju s religioznim posluhom"[401] koji, ako se i razlikuje od posluha vjere, ipak ga produžuje.

SLUŽBA POSVEĆIVANJA 893 Biskup je također "upravitelj milosti vrhovnog svećeništva",[402] osobito u Euharistiji koju sam prinosi ili se brine da ju prinose prezbiteri, njegovi suradnici. Euharistija je srediste života pojedine Crkve. Biskup i prezbiteri posvećuju Crkvu svojom molitvom i radom, službom riječi i sakramentima. Posvećuju je svojim primjerom, "ne kao gospodari Baštine nego kao uzori stada" (1 Pt 5,3). I tako "zajedno s povjerenim stadom postižu vječni život".[403]

SLUŽBA UPRAVLJANJA 894

"Biskupi, kao Kristovi zamjenici i poslanici, upravljaju posebnim, njima povjerenim Crkvama savjetom, uvjeravanjem, primjerom,

ali i autoritetom i svetom vlašću",
[404] koju treba da vrše na izgradnju zajednice, u duhu Učiteljeva služenja.
[405] **895** "Ta vlast koju osobno vrše u Kristovo ime jest vlastita, redovita i neposredna, iako njezino vršenje konačno određuje vrhovna crkvena vlast".[406] No, biskupe ne treba smatrati zamjenicima pape, čija vlast, redovita i neposredna u svoj Crkvi, ne dokida nego naprotiv potvrđuje i štiti njihovu. Ova se mora vršiti u zajedništvu s cijelom Crkvom pod papinim vodstvom.

896 Dobri Pastir bit će primjer i "lik" (forma) biskupove pastirske službe. Svjestan svojih slabosti, biskup će "blago postupati s onima koji griješe iz neznanja ili zablude. Neka ne izbjegava saslušati podložnike, za koje se brine kao za pravu svoju djecu (...) Vjernici pak treba da pristaju uz biskupa kao Crkva uz Isusa Krista i kao Isus Krist uz Oca":
[407] Svi slijedite biskupa kao Isus

Krist svog Oca, i svećenstvo kao apostole; što se tice đakona, poštuju ih kao Božji zakon. Neka nitko ništa ne čini što se odnosi na Crkvu, mimo biskupa.[408] **Vjernici laici 897** "Pod imenom laici ovdje se podrazumijevaju svi vjernici osim članova svetoga reda i redovničkog staleža odobrenog od Crkve, to jest vjernici koji - pošto su krštenjem združeni u jedno tijelo s Kristom, učinjeni Božjim narodom i na svoj način postali dionici Kristove svećeničke, proročke i kraljevske službe - koliko na njih spada, u Crkvi i u svijetu vrše poslanje svega naroda Božjega".[409] **POZIV LAIKA 898** "Laicima je, po njihovu pozivu, svojstveno da teže za Kraljevstvom Božjim, baveći se vremenitim stvarima i uređujući ih po Bogu (...). Na njih dakle osobito spada da sve vremenite stvari, s kojima su tijesno povezani, tako rasvijetle i urede da se uvijek vrše po Kristu te napreduju i budu na slavu Stvoritelja i

Otkupitelja".[410] **899** Inicijativa kršćana laika napose je potrebna kad se radi o tome da se otkriju i iznađu sredstva koja će omogućiti da zahtjevi kršćanskog nauka i života prožmu društvenu, političku i gospodarsku zbilju. Ta je inicijativa normalni dio crkvenog života: Vjernici se laici nalaze na prvoj crti crkvenoga života; po njima je Crkva životno počelo ljudskog društva. Zato napose oni moraju biti sve više svjesni ne samo da pripadaju Crkvi, nego da jesu Crkva, što će reći zajednica vjernika na zemlji pod vodstvom zajedničke Glave, Pape, i biskupa s njim u zajedništvu. Oni su Crkva.[411] **900** Budući da im je Bog, kao svim vjernicima, na temelju krštenja i potvrde stavio u dužnost apostolat, laici su obvezani, i na to imaju pravo, pojedinačno ili okupljeni u društvima, raditi na tome da svi ljudi po svoj zemlji upoznaju i prihvate Božju poruku spasenja; ta je obveza još zahtjevnija ondje gdje

ljudi mogu samo preko njih čuti Evandjelje i upoznati Krista. U crkvenim je zajednicama njihovo djelovanje toliko potrebno da bez njega apostolat pastira, većinom, ne može postići svoj potpuni učinak.

[412] UDIONIŠTVO LAIKA U KRISTOVOJ SVEĆENIČKOJ SLUŽBI

901 "Budući da su posvećeni Kristu i pomazani Duhom Svetim, laici su čudesno pozvani i poučeni, da se u njima proizvedu sve obilniji plodovi Duha. Jer, sva njihova djela, molitve i apostolski pothvati, bračni i obiteljski život, svagdanji rad, odmor duha i tijela, ako se vrše u Duhu, štoviše i tegobe života, ako se strpljivo podnose, postaju 'žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu' (1 Pt 2,5), koje se u euharistijskom slavlju pobožno prinose Ocu zajedno s prinosom Gospodinova Tijela. Tako i laici, iskazujući posvuda u svetosti čin hvale, posvećuju Bogu sam svijet".**[413] 902** Na poseban način roditelji sudjeluju u posvetiteljskoj

službi "kad provode bračni život u kršćanskom duhu i brinu se o kršćanskom odgoju djece".[414]

903 Ako posjeduju tražena svojstva, laicima se može zastalno podijeliti služba čitaca i akolita.[415] "Gdje to potreba Crkve svjetuje, ako nema službenika, mogu i laici, iako nisu čitači i akoliti, preuzeti neke njihove službe, naime, obavljati službu riječi, predvoditi bogoslužne molitve, krstiti i dijeliti svetu pričest prema pravnim propisima".[416] **NJIHOVO**

UDIONIŠTVO U KRISTOVOJ

PROROČKOJ SLUŽBI 904 "Krist (...)

ispunja svoju proročku službu ne samo po hijerarhiji (...) nego i po laicima, koje zato čini svojim svjedocima te ih poučava osjećajem vjere i milošću riječi":[417] Poučavati nekoga da prihvati vjeru dužnost je svakog propovjednika, štoviše i svakog vjernika.[418] **905** Laici ispunjuju svoje proročko poslanje i evangelizacijom, to jest navješćujući Krista "svjedočanstvom života i

riječju". To propovijedanje Evandjelja po laicima "dobiva neku specifičnu notu i osobitu uspješnost po tome što se vrši u običnim prilikama svijeta": [419] Taj apostolat nije samo u svjedočanstvu života: pravi apostol traži priliku da Krista navješćuje riječima, bilo nevjerujućima (...) bilo vjernicima.[420] **906** Vjernici laici koji su za to sposobni i obrazovani mogu surađivati u predavanju vjeronauka,[421] poučavanju svetih znanosti,[422] u sredstvima društvenog priopćivanja.[423] **907** "Prema znanju, stručnosti i ugledu kojima raspolažu, vjernici imaju pravo, a katkada i dužnost, da svetim pastirima očituju svoje mišljenje o onome što je za dobrobit Crkve, i da to mišljenje - čuvajući cjelovitost vjere i ćudoređa kao i poštivanje prema pastirima te pazeći na zajedničku korist i dostojanstvo osoba - priopće i drugim vjernicima". [424] **NJIHOVO UDIONIŠTVO U KRISTOVOJ KRALJEVSKOJ SLUŽBI**

908 Krist je, svojom poslušnošću sve do smrti,[425] apostolima priopćio dar kraljevske slobode, "da samozatajom i svetim životom pobijede u sebi kraljevstvo grijeha": [426] Onaj koji gospodari svojim tijelom i vlada svojom dušom, ne dopuštajući da njome ovladaju strasti, svoj je gospodar: može se nazvati kraljem, jer je u stanju da ravna svojom osobom; slobodan je i neovisan i ne prepušta se grešnom robovanju.[427] **909** "Osim toga neka laici, i udružujući svoje sile, tako ozdravljaju ustanove i prilike u svijetu, ako one gdje na grijeh potiču, da budu sve dovedene u sklad s načelima pravde te ne smetaju, nego pogoduju vršenju kreposti. Tako radeći prožet će moralnom vrijednošću kulturu i ljudska djela". [428] **910** "Laici se također mogu osjećati pozvanima ili biti pozvani da surađuju s pastirima u službi crkvene zajednice, u njezinu rastu i životu, vršeći vrlo različite službe,

prema milosti i darovima koje im je Gospodin povjerio".[429] **911** "Prema pravnoj odredbi, vjernici laici mogu sudjelovati u upravnoj vlasti" u Crkvi.[430] Stoga su nazočni u pokrajinskim saborima, [431]biskupijskim sinodama,[432] pastoralnim vijećima;[433] u tijelima koja zajednički (in solidum) vrše pastirsku službu u nekoj župi;[434] u ekonomskim vijećima;[435] u crkvenim sudovima,[436]itd.

912 Vjernici trebaju "prava i dužnosti što na njih spadaju ukoliko su članovi Crkve pomno razlikovati od prava i dužnosti koje im pripadaju ukoliko su članovi ljudskog društva. Neka nastoje da oboje dovedu u sklad, imajući na pameti da se u svakoj vremenitoj stvari moraju voditi kršćanskom savješću, jer se nikakva ljudska djelatnost, ni u naravnim stvarima, ne može oteti Božjoj zapovijedi".[437] **913** "Tako je svaki laik, zbog samih darova koje je

primio, ujedno svjedok i živo oruđe
poslanja Crkve 'po mjeri dara
Kristova' (*Ef* 4,7)".[438]

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/katekizam-katolicke-crkve/](https://opusdei.org/hr-hr/article/katekizam-katolicke-crkve/)
(24.03.2025.)